

หน้า 3

การช่วยชีวิตต้นไม้ ด้วยวิธี Bridge Grafting อ่าน..ฟรีสไตล์ By เจนศักดิ์

การช่วยชีวิตต้นไม้

ผมหนีจากสังคมนครราชสีมาไปหลงอยู่ในสังคมนครปฐมหลายฉบับ เพราะฟรีสไตล์ทำให้ไปได้ทุกอย่างมีจุดยืน และเพราะผลกระทบจากสถานการณ์การเมืองที่สร้างความเดือดร้อนมีข้อขัดข้องในการเดินทางไปทำงานที่พบได้ทุกวันจึงนำติดตามเพื่อการปรับตัวให้อยู่รอดในสังคม แต่เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปแล้วน่าจะสถานการณ์การเมืองจะสงบลงบ้างในพื้นที่บางส่วนของกรุงเทพฯ การเดินทางสะดวกขึ้นบางจุดแต่กลับมีความไม่สงบจากการชุมนุมประท้วงในพื้นที่รอบๆ ด้วยเรื่องของเงินค่าจำนำข้าวที่รัฐบาลยังไม่สามารถมาจ่ายให้ชาวนาผู้ยากจนได้ เอ้อ.. เมื่อไรจะสมประสงค์ทุกฝ่ายหนอ บ้านเมืองจะได้สงบ คนไทยจะได้อยู่ดีมีสุข มีความสมบูรณ์ทุกแห่ง และแผ่นดินไทยจะได้เป็นแผ่นดินที่มีท้องฟ้าสีทองผ่องอำไพ ชะทิศครับ

หันกลับมาเรื่องธรรมชาติสักฉบับนี้ครับ ปกติแล้วผมต่อต้านเรื่องการทำลายป่า มากกว่า เรื่องการลักตัดไม้ และให้เหตุผลเสมอว่าการทำลายป่าเป็นเรื่องใหญ่ที่ผู้ทำลายป่าต้องการพื้นที่ป่าไม้เป็นหลักและเอาคืนยาก ผู้ทำลายป่ามักจะเป็นนายทุนหรือไม่ก็ราษฎรที่ยากจน ไม่ได้สนใจเรื่องไม้และของป่าในพื้นที่มักจะเผาทิ้งเพื่อทำการเกษตร หรือบุกรุกเพื่อสร้างรีสอร์ทที่พัก ฯลฯ และผมก็ไม่ค่อยจะกังวลมากนักเรื่องต้นไม้ที่ถูกตัด แต่ก็ขอให้ตัดแบบถูกต้องตามกฎหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ สถานการณ์การป่าไม้ของประเทศในอดีตรุนแรงมากเรื่องการตัดไม้ทั้งที่ถูกกฎหมายเพื่อการค้าส่งขายไปยังต่าง

ประเทศนำเงินมาพัฒนาประเทศไทยเรา และที่ตัดแบบผิดกฎหมายหรือการลักตัดไม้ ซึ่งก็อาจจะแบ่งง่ายๆ เป็น ๒ ประเภท คือ ลักตัดไม้ด้วยความไม่เข้าใจกฎหมายที่ห้ามอยู่หรือมีความจำเป็นเพื่อปัจจัย ๔ และการลักตัดไม้เพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบเพื่อการค้า แต่ก็โชคดีที่ป่าไม้หรือต้นไม้เป็นทรัพยากรที่สามารถทดแทนได้ ต้องขอบคุณชาวป่าไม้ในอดีตจนถึงปัจจุบันที่มีทั้งการปลูกสวนป่าโดยภาครัฐ และส่งเสริมให้เอกชนปลูกป่าในที่ดินของตนเอง เป็นกิจกรรมคู่ขนานกับการป้องกันรักษาป่าธรรมชาติจึงทำให้ป่าไม้เมืองไทยยังคงอยู่ซึ่งนโยบายของภาครัฐที่จะระดมปลูกต้นไม้เพื่อหวังผลในการป้องกันน้ำท่วมก็เป็นนโยบายหนึ่งที่ผมสนับสนุน

ย้อนหลังไปประมาณ ๓๐ ปี เมื่อนโยบายของรัฐบาลให้มีการปลูกต้นไม้เป็นสวนป่าของรัฐบาล หรือให้มีการปลูกสวนป่าเอกชนที่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งช่วงแรกนั้นเกษตรกรเจ้าของที่ดินนิยมปลูกไม้สักเป็นหลักและถึงวันนี้ก็ได้ตัดไปใช้ประโยชน์ไปแล้วจำนวนไม่น้อย เน้นที่การตัดจากสวนป่าเอกชนที่ไม้สักทุกขนาดตอบสนองความต้องการของตลาดที่สามารถทำได้ตั้งแต่ชิ้นเล็กๆ เป็นพวงกุญแจ เป็นด้ามมีด เป็นสิ่งประดิษฐ์เล็กๆ ฯลฯ จนใช้ไม้สักและส่วนประกอบในการสร้างบ้าน ในสวนป่าเอกชนไม่พบการลักตัดไม้มากนัก แต่ในสวนป่าของรัฐยังพบว่าการลักตัดไม้สักอยู่หลายแห่งโดยเฉพาะในภาคเหนือ และผู้ลักตัดไม้ก็จะเลียนแบบของการทำไม้ภาครัฐในอดีต คือเริ่มด้วยการ “กานไม้” หรือการฟันรอบต้นไม้ให้สีกลึงไปจากเปลือกพอสมควรเป็นการตัดท่อลำเลียงน้ำและแร่ธาตุ และท่อลำเลียงอาหาร ให้ต้นไม้ส่วนที่สูงจากที่ถูกกานตาย ต่อไปก็จะแห้ง ทำให้น้ำหนักเบาและง่ายต่อการขนย้ายทั้งทางบกและทางน้ำ การ “กานไม้” นี้เป็นกิจกรรมหนึ่งที่นักการป่าไม้ในอดีตคุ้นเคยและเคยปฏิบัติ แต่หลังจากมีการยกเลิกสัมปทานการทำไม้ป่าบกปี พ.ศ.๒๕๓๒ ไปแล้วก็ไม่มีการปฏิบัติ ตอนนั้นก็กลับมาพบอีกโดยกลุ่มผู้ลักตัดไม้ นับเป็นข้อกังวลอย่างหนึ่งของนักการป่าไม้

ผมทราบข่าวดีที่นักการป่าไม้ของกรมป่าไม้ นำโดย ผอ.มาลี ศรีรัตนธรรม ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้ เสนอถึงผลงานการช่วยชีวิตต้นสักที่ถูกกานโดยการต่อท่อลำเลียงอาหารด้วยวิธี Bridge Grafting โดยใช้กิ่งหรือเปลือกของไม้สดต่อ

ระบบลำเลียงของพืชที่ถูกตัดขาด ซึ่งมีระบบลำเลียงอยู่ ๒ ประเภท คือ ๑) ลำเลียงน้ำและแร่ธาตุผ่านทางท่อลำเลียงน้ำและแร่ธาตุ (xylem) โดยลำเลียงจากรากขึ้นไปสู่ใบ เพื่อนำน้ำและแร่ธาตุไปใช้ในกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง และ ๒) ลำเลียงอาหาร (น้ำตาล กลูโคส) ผ่านทางท่อลำเลียงอาหาร (phloem) ลำเลียงจากใบไปสู่ส่วนต่างๆ ของพืช เพื่อใช้ในการสร้างพลังงานของพืช และขณะนี้วิธี Bridge Grafting กำลังทดลองอยู่ที่สวนป่าของกรมป่าไม้ใน จังหวัดเชียงใหม่ จึงเป็นข่าวที่น่าสนใจมาก ก็คงได้รับความ ก้าวหน้าต่อไป

โดยเฉพาะสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้แล้ว ผมอยากให้มีกรวิจัยวัสดุทดแทนไม้ให้มากขึ้นด้วยครับ จะได้ลดการใช้ผลผลิตจากป่าไม้ ป่าไม้จะได้สมบูรณ์ขึ้นครับ